MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Akkaa ja lapsia voit vielä arvostella, mutta älä koskaan arvostele hevosta.
HEIDI NIKUNEN ETELÄ-SUOMEN SANOMISSA

Ilman investointeja ei synny kasvua

Euroopan ja erityisesti euroalueen talousongelmat eivät hellitä. Huolimatta siitä, että Suomi on selvinnyt talouskriisistä tähän saakka suhteellisen hyvin, arvioi Nordea talousennusteessaan Suomen olevan nyt taantumassa.

Syitä taantumaan on monta, mutta sekä viennin että kotimaisen kysynnän hiipuminen ovat johtaneet siihen, että myös investoinnit ovat vähentyneet.

Investoinnit ovat hiipuneet myös maailmalla. Se näkyy suomalaisten yritysten tilauskirjojen ohentumisena. Investointien vähyys heikentää kykyä vastata lisääntyneeseen kysyntään siinä vaiheessa, kun maailmantalous lähteen nousuun.

Valtiolla on velkaa pian sata miljardia euroa. Taantumassa olevan maan on vaikea säilyttää kolmen A:n luokitustaan. Jos luokitus putoaa, kasvavat lainanhoitomenot nopeasti.

Taantumassa olevan maan pitäisi tehdä kaikki mahdollinen kilpailukyvyn ja kysynnän lisäämiseksi. Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallitus on kuitenkin valinnut toisin. Kysyntää heikennetään erilaisilla veronkorotuksilla ja leikkauksilla.

Esimerkiksi maatalouden kansallisia tukia leikataan ensi vuoden budjettiesityksen mukaan 33 miljoonaa euroa. Leikkauslistalla ovat myös maatalouden luopumistuki-, eläke- ja lomitusjärjestelmät. Lisäksi maatalouden tuotantokustannuksia nostavat muun muassa lisääntyvät eläinten hyvinvointivaatimukset.

Huoli kotimaisen elintarviketuotannon tulevaisuudesta on perusteltu. Kuluvan vuoden aikana investoinnit sikaloihin ja kanaloihin ovat lopahtanet.

Suomen Yrittäjien suhdannebarometrin mukaan myös pk-yritykset vähentävät investointejaan toista vuotta peräkkäin.

Metsäteollisuuden tulevaisuus ei näytä myöskään hyvältä. Tässä lehdessä olevassa haastattelussa UPM:n toimitusjohtaja Jussi Pesonen muistuttaa, että Suomessa kustannuskehitys on menossa koko ajan väärään suuntaan.

Sakkana pohjalla on vielä EU:n rikkidirektiivi. Pesonen ennakoi, että UPM siirtää 300 000 tonnia paperintuotantoa Keski-Eurooppaan, jos rikkidirektiivi toteutuu suunnitellulla tavalla. Uusia paperikoneita ei ole Eurooppaan tulossa, mutta bioenergiaan vielä investoidaan.

Suuret yritykset toimivat maailmanlaajuisesti ja ne investoivat sinne, missä on parhaat

Maatiloilla investoidaan viljankuivureihin entiseen malliin.

edellytykset toimia. Suomen ja suomalaisten kannalta tuotantolaitosten rakentaminen esimerkiksi Aasiaan ei paljoa auta. Investointeja pitää saada Suomeen.

On myönteistä, että sekä Valio että Snellman kertoivat alkuviikosta investointisuunnitelmistaan Suomeen. Snellman laajentaa lihanjalostusta Pietarsaaressa 21 miljoonalla eurolla. Valio puolestaan aloittaa esisuunnittelun uudesta tuoretuotteita valmistavasta meijeristä Riihimäelle. Valiolla on parhaillaan menossa noin 80 miljoonaa maksavat investoinnit Lapinlahdella.

Näissä investoinneissa on kysymys kotimaisen tuotannon jatkojalostuksesta sekä kotimarkkinoille että vientiin. Olisi hyvä, että valtiovalta huolehtisi osaltaan siitä, että näille kotimaista työtä tukeville investoinneille löytyisi raaka-ainetta myös jatkossa.

Suomi on ollut jo vuosia yksi maailman kilpailukyisimmistä maista. Ellei kotimaisesta tuotannosta ja investoinneista tulevaisuuteen pidetä huolta, Suomella voi olla edessä Nokian kohtalo. Nokian esimerkki kertoo, kuinka nopeasti huipulta voi tulla alas.

Parasta elvytystä on investoida sellaiseen kotimaiseen tuotantoon, johon meillä on luontaiset edellytykset ja joille on kysyntää myös maailmalla. Tällaisia ovat muun muassa ruoka, uusiutuva energia, puu sekä mineraalit.

> **Suomella voi olla edessä Nokian kohtalo.**

Yhteispeli ratkaisee

Ympäristöministeriön päivitetty ohjeisto jokamiehenoikeuden tulkinnoista valmistui vihdoin tällä viikolla. Aihe on herättänyt kiistoja säännöllisin väliajoin, mutta viitisen vuotta jatkunut ohjeiston valmistelu kannatti – lopputulos on kansantajuinen ja vastaa myös tyypillisimpiin ongelmatilanteisiin oikeuden tulkinnoissa.

Oppaan nimi – Jokamiehenoikeudet ja toiminen toisen alueella – on sekin onnistunut. Se tunnustaa kaksi perusasiaa: Jokamiehenoikeudet kuuluvat jokaiselle, mutta niistä nautitaan toiselle kuuluvalla alueella, mikä viittaa vahvasti myös maanomistajan oikeuksien kunnioittamiseen.

Maanomistajien edustajana MTK on voinut lausunnoillaan osallistua oppaan valmisteluun. Tällä on onnistuttu ratkomaan useita kysymyksiä, jotka olisivat käytännössä helposti johtaneet ristiriitoihin ja tulkinnan vaikeuksiin.

Ympäristöministeriö ansaitsee kiitoksen oppaan rakentavasta hengestä. Opas painottaa epäselvissä tilanteissa hyvänä käytäntönä sopimista maanomistajan kanssa.

Tärkeä seikka on myös maanomistajan erityiskäyttöön varattujen alueiden tunnistaminen ja rajaaminen jokamiehenoikeuden ulkopuolelle. Näin on ollut aiemminkin, mutta uusi opas selkeyttää tässäkin tulkintaa.

Uusi opas ei puutu laajan ja järjestetyn kaupallisen marjastuksen asemaan. Suomessa on laaja yhteisymmärrys siitä, että yritysten lukuun tapahtuva kerääminen kaipaa pelisääntöjä. On kenties hyväkin, ettei niitä pyritä luomaan jokamiehenoikeuden ohjeistuksella.

Luonnontuoteteollisuus on itse ollut aloitteellinen pelisääntöjen saamiseksi. Olisi tärkeää, että poimintaa järjestävät yritykset, maanomistajat ja hallinto saisivat säännöt sovituksi jo ensi talven aikana.

Hyvä yhteispeli ratkaissee tämänkin pulman.

VIERASYLIÖ

Suunnan muututtava eurokriisin hoidossa

Eurokriisi juontaa juurensa subprime-luotoista. Huonojen luottojen riskit jaettiin kauniissa paketissa ympäri maailmaa.

Seuraukset tunnetaan. Syntyi ketjureaktio, joka oli lamauttaa pankki- ja vakuutusjärjestelmät teollisuusmaissa. Rahalaitosten välinen epäluottamus lamautti keskinäisen luotonannon ja johti investointien rahoitusten vaikeutumiseen.

Maailmankaupan kasvu hidastui. Pankkien riskianalyysit eivät toimineet. Pankkien vapaaehtoinen keskinäinen kontrolli ei myöskään toiminut.

Kriisiä seurasi erilaisten pankkitarkastusten ketju ja pyrkimys lisätä niiden valvontaa. Toimenpiteet eivät olleet riittäviä tai niitä ei noudatettu. Kriisi on laajentunut voimakkaasti ja runtelee nyt Eurooppaa.

Erityisesti euroalue on erilaisten luottoluokittajien suosikkikohde. Myös keinottelijat pyrkivät hyötymään korkojen noususta.

Jokaista pelastuspakettia seuraa muutaman viikon viiveellä pitkäaikaisten luottojen korkopiikki.

Velkaelvytys ei yksin riitä

Heikossa taloustilanteessa roikkuvien valtioiden budjettialijäämät uhkaavat kasvaa vuodesta toiseen ja korot ovat nousseet kestämättömälle tasolle. Myös yksityisen sektorin talousnäkymät heikkenevät laman edetessä Euroopassa.

Ainut käytettävissä oleva keino korjausliikkeen aikaan saamiseksi näyttää olevan jatkuva velkakierre, joka pahenee vuodesta toiseen. Valuutat heikkenevät vuorotellen, joten pysyvää vakautta rahamarkkinoilla ei ole näkyvissä vuosiin.

Sisäpoliittiset toimenpiteet monissa maissa eivät riitä velkakierteen pysäyttämiseen. Hallitukset eivät ole uskaltaneet tarttua riittävällä tarmolla epäkohtiin, matalaan eläkeikään, virkamiesten kohtuuttomiin etuihin, veronkannon tehostamiseen, harmaan talouden hallintaan, valtion yhtiöiden yksityistämiseen ja tuottavuutta ja kilpailukykyä kohentaviin toimiin.

Hallitukset ja kohtuuttomia riskejä ottaneet rahalaitokset vaativat velkaelvytyksen lisäämistä ja riskien jakamista eurobondien ja keskuspankin tukiostojen avulla kaikille euromaille.

Seuraukset olisivat tämän politiikan toteutuessa samanlaiset, kuin neljä vuotta sitten: Koko EU vajoaisi syvään taantumaan. Huonojen lainojen sosialisointi ei johda talouden elpymiseen, vaan hidastaa kaikkien jäsenmaiden talouden tervehtymistä.

Ei liittovaltioissakaan, Saksassa ja USA:ssa, osavaltioiden talousongelmia hoideta keskuspankin rahoituksella. Ne joutuvat sopeutumaan tosiasioihin ja hoitamaan itse talousongelmansa. Hallitukset voivat luonnollisesti talouspolitiikkaa

> **Pysyvää vakautta rahamarkkinoilla ei ole näkyvissä vuosiin.**

määritellessään jakaa sekä tukea että osarahoitusta liittovaltioille niiden hankkeissa.

Näin komissiokin voi tehdä avustaessaan heikossa jamassa olevia valtioita. Rahan painaminen keskuspankin toimesta lisää inflaation riskiä ja aiheuttaa sen nousun ennemmin tai myöhemmin.

Tosiasia kuitenkin on, että valtioiden varat eivät missään tapauksessa riitä pysyvän talouskasvun varmistamiseen. Yksityisen sektorin päätökset ovat avainasemassa.

Investoinneilla uuteen kasvuun

On siis valittava toinen tie, joka on vaikea ja kivinen, mutta johtaa nopeampaan elpymiseen.

Koko euroalueen pankkijärjestelmä tulee kartoittaa, määrittää kestämättömässä tilassa toimivat rahalaitokset ja ottaa niiden osake-enemmistö asianomaisten valtioiden haltuun.

Näin tehtiin muun muassa USA:n autoteollisuuden, vakuutusjättien ja asuntolainoihin erikoistuneiden rahalaitosten pelastamiseksi. Valtio omistaa edelleen neljänneksen General Motorsista ja muutamia muita kriisiyhtiöitä.

Saneerataan heikossa jamassa olevat rahalaitokset. Huonot luotot ja omaisuuserät siirretään valtioiden omistamiin roskapankkeihin. Euroopan keskuspankki myöntää terveille rahalaitoksille edelleen edullisia lyhytaikaisia luottoja halvalla korolla.

Pankit pystynevät tämän jälkeen rahoittamaan sekä julkisia että yksityisiä tuottavia investointeja.

Pankkivalvontaa tehostetaan, johdannaiskikkailua rajoitetaan ja osakkeiden lyhyeksi myynti estetään.

Näillä toimenpiteillä varallisuus ohjautuu nykyistä rakentavammin. Pankkien ja muiden rahalaitosten sisäpiirin kauppojen ja spekulaatioiden sijaan etusijalle asetetaan yritystoiminnan rahoitus.

Pankkien voitot ja tappiot pienenevät ja riskitaso alenee. Toiminta tervehtyy, kun palataan pankkien perusbisnekseen, rahan anto- ja ottolainaukseen.

Pankkien johdon kannalta riskit pienenevät ja samoin halu kiskoa bonuksia lyhytaikaisten riskisijoitusten näennäisillä voitoilla. Pörssikurssien äkilliset heilahdukset lievenevät ja piensijoittajien varallisuus saattaa kasvaa.

Tämä elvyttäisi pörssejä kautta Euroopan ja lisäisi yritysten mielenkiintoa hankkia riskirahaa osakeanneilla ja uusilla listautumisilla.

Pankit eivät mielellään rahoita riskisijoituksia. Jos rahoitusta ei saada markkinoilta, talous alkaa ennen pitkää polkea paikallaan ja bisnes urautuu vanhoille raiteille.

Bisnesenkeleiden resurssit ovat rajalliset, joten uusinvestointeihin tarvitaan laajojen sijoittajapiirien tuki. Tietotekniikan nopea läpilyönti tapahtui yksityisten sijoittajien avulla, pankit eivät halunneet osallistua siihen USA:ssa.

Uskoa parempaan tulevaisuuteen

On pohdittava, miten sijoittajat saataisiin uskomaan markkinoiden muutoksen mahdollisuuteen.

Negatiivisten uutisten seuratessa toistaan ei luottamus tuotannollisten investointien hyvään tuottoon tahdo riittää. Rahat ohjataan säästötileille ja inflaation kiihtyessä asuntoihin, kultaan ja muihin välivarastoihin.

Rahaa Euroopassa on rutkasti, riittävästi elvyttämään euroalueen talous. Nyt pankitkin tallettavat saamansa luotot takaisin keskuspankkiin pikemmin kuin lainaavat niitä yrityksille ja muille rahalaitoksille.

Kysymys kuuluu, kuinka rahat saadaan kohteisiin, jotka luovat työpaikkoja, vahvistavat kilpailukykyä ja lisäävät kansainvälistä kanssakäymistä ja kauppaa?

PEKKA JUNTUNEN
Kirjoittaja on valtiotieteitten maisteri ja hän on toiminut elinkeinoelämän kansainvälisissä tehtävissä.

PÄIVÄN KUVA

MATTI HIETALA

Virkaten tuunattu

Intohimoinen lankafriikki Maria Blomberg virkkasi vanhalle polkupyörälle lämmikettä syksyn varalle. Värikäs menopeli bongattiin Stundarsin käsityöläiskylän syysmarkkinoilla Mustasaaren Sulvassa Pohjanmaalla.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Saako paha palkkansa?

Kuolemanrangaistusta pidetään julmana, epäinhimillisenä ja ihmisarvoa alentavana rangaistuksena Amnesty Internationalin mukaan. Mutta mitä jos henkilö on syyllistynyt julmaan, epäinhimilliseen ja ihmisarvoa alentavaan tekoon, miten häntä rangaistaan?

Uutinen kammottavasta 8-vuotiaan tytön murhasta lienee järkyttänyt suurinta osaa suomalaisista. Ei varmasti kaikkia. Tytön isä ja tämän naisystävä eivät ainakaan olleet esitutkinnan kuulustelupöytäkirjojen mukaan järin järkyttyneitä.

Heidän kaltaisiaan ihmisiä on varmasti lisää, he ovat marginaaliryhmä, mutta heitä on. Hieman ehkä lapsekkaasti kuvaisin heitä pahoiksi ihmisiksi. Pahoja äitejä ja isiä, jotka eivät edes halua lapsensa parasta, vaan purkavat omaa pahaa oloaan lapseensa fyysisenä ja henkisenä väkivaltana.

Mutta eikö lastensuojelu ole sitä varten, ettei yhdenkään lapsen tarvitse jatkuvasti pelätä ja voida pahoin omassa kodissaan? Varsinaisen teon lisäksi minusta on ollut järkyttävää lukea, miten lähellä tytön pa-

> **Kuolemanrangaistusta pidetään julmana rangaistuksena.**

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

rempi elämä oli, mutta nyt ikuisesti saavuttamattomissa. Hänet oli jo huostaanotettu, mutta palautettiin muutaman kuukauden jälkeen takaisiin isänsä ja äitipuolensa luo.

On mahdotonta käsittää, millä perusteella. Lastensuojelulain mukaan lapsi on otettava huostaan, jos kodin olosuhteet uhkaavat vaarantaa vakavasti lapsen terveyttä tai kehitystä ja jos avohuollon tukitoimet ovat riittämättömiä.

Jos lapsesta on tehty lukuisia lastensuojeluilmoituksia, jos jopa naapurit ovat ilmoittaneet tytön huonosta kohtelusta, millä perusteella lastensuojeluviranomainen voi palauttaa huostaanotetun lapsen takaisin kotiin? Kaiketi lapsen isä ja äitipuoli ovat vakuuttaneet, että he ovat parantaneet tapansa ja lopettavat henkisen sekä fyysisen väkivallan. Vai mistä ihmeestä voi olla kyse?

Minun oikeustajuuni sopii, että holtittomaksi heittäytynyt teini-ikäinen voidaan huostaanottaa ja palauttaa. Sekin on vielä jotenkin ymmärrettävää, että huume- tai alkoholiongelmasta kärsineet vanhemmat saavat lapsensa kotiin, jos pystyvät osoittamaan faktoja onnistuneesta pitkään jatkuneesta päihteettömyydestä.

Kiire ja resurssipula ovat klassisia selityksiä. Lääkäri tai sairaanhoitaja voi tehdä inhimillisen virheen ja vedota kiireeseen. Hoitotyössä päätökset on tehtävä joskus ääretömän nopeasti.

En ole tehnyt päivääkään töitä lastensuojeluviranomaisena, mutta rohkenen väittää, että hoitotyössä päätöksiä ei tarvitse tehdä yhtä nopeasti. Vaikeaa lastensuojelupäätösten tekeminen varmasti on. Pelkona on virhearviointi, kun vanhempia epäillään jostain, mitä on vaikea kiistattomasti todentaa.

Aika usein tuntuu siltä, että olisi terveellisempää vain ummistaa silmänsä tietynlaisilta uutisilta. Ummistaa silmänsä kaikelta pahuudelta, keskittyä vain omaan lähipiiriin ja olla välittämättä epäoikeudenmukaisuuksista. Päällimmäisenä on tunne, että pahat ihmiset eivät saa palkkaansa, eivätkä ainakaan muutu hyviksi. Mutta silmien ummistaminen ja välinpitämättömyys toisia ihmisiä kohtaan antavat valtaa sekä mahdollisuuksia pahuudelle, ja sitä minä yritän ainakin estää.

LEHTIKATSAUS

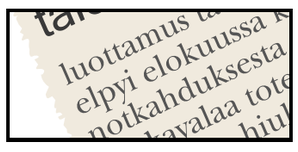

Jossittelua Kataisella

Pohjalainen arvioi, että demareiden jossittelu kokoomuksen puheenjohtajan Jyrki Kataisen asemasta on.

”Jyrki Katainen valittiin kokoomuksen puheenjohtajaksi kesällä 2004 Seinäjoen puoluekokouksessa. Siitä saakka poliittiset kilpailijat ovat saaneet tottua kokoomuksen jatkuviin vaalimenestyksiin.

Monet vaalit on käyty tuon valinnan jälkeen, mutta kunnon takaiskua ei Kataisen tilillä ole vieläkään. Kaiken päälle Kataisen puheenjohtajakaudelle on osunut myös voittoisa presidentinvaali, kun puolueen kestosuosikki Sauli Niinistö tuli valituksi alkuvuodesta.

Paljon tuon paremmin putkeen ei Kataisen kausi puoluejohtajana olisi voinut mennä. Ei siis ihme, että kilpailijoilla on tarve yrittää horjuttaa hänen ja kokoomuksen uskottavuutta kaikin mahdollisin keinoin näin lähellä kuntavaaleja.”

”Myös hänen asemansa puolueen johdossa on täysin kiistaton niin kuin on ollut koko ajan kahdeksan vuotta jatkuneella puheenjohtajakaudella.”

Lasta suojeltava ilman selityksiä

Lapin Kansa vaatii lastensuojeluun nopeita toimia.

”Laki, joka rakentaa lapsen ympärille hänen pahoinpitelijöitään suojaavan muurin, on susi, jota pitää muuttaa välittömästi.

Puuttumisen kynnys on saatava alemmaksi ylilyöntienkin uhalla. On parempi, että asioihin puututaan liian herkästi kuin se, ettei niihin puututa lainkaan tai vasta sen jälkeen, kun pahin on jo tapahtunut.”

”Ilmoittaminen vaatii rohkeutta, jota on löydyttävä meistä kaikista.”

Ylen rahoitus petti heti

Turun Sanomat ei kattaisi Ylen rahoitusvajetta automaattisesti.

”Uusi rahoitusjärjestelmä takaa Ylelle valtion radio- ja televisiorahaston kautta puolen miljardin euron vuotuisen tuloutuksen. Määräraha on sidottu ansiotaso- ja elinkustannusindekseihin eli yleisradioyhtiön tulot kasvavat hamaan tulevaisuuteen inflaatiolta suojatusti.

Valtion ensi vuoden budjettiesityksessä Yle-veron kertymäksi arvioidaan 497 miljoonaa euroa aiemmin oletetun 502 miljoonan sijaan. Erotus aiotaan kattaa lisävelalla tai kiristämällä veron maksuperusteita.

Kolmas vaihtoehto olisi se, mikä markkinaehtoisessa taloudenpidossa on tapana: pannaan suu säkkiä myöden ja mitoitetaan menot tulojen mukaan.”